DECIZII

DECIZIA (UE) 2021/1923 A CONSILIULUI

din 4 noiembrie 2021

privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul consolidării capacităților forțelor armate ale Bosniei și Herțegovinei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 41 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului ([1]) a instituit Instrumentul european pentru pace (IEP) pentru finanțarea de către statele membre a acțiunilor Uniunii în cadrul politicii externe și de securitate comune în vederea menținerii păcii, a prevenirii conflictelor și a consolidării securității internaționale în temeiul articolului 21 alineatul (2) litera (c) din tratat. În special, în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (b) punctul (i) din Decizia (PESC) 2021/509, IEP poate finanța acțiuni de consolidare a capacităților statelor terțe și ale organizațiilor regionale și internaționale legate de chestiuni militare și de apărare.

(2) Bosnia și Herțegovina rămâne una dintre țările cele mai contaminate cu mine din lume, în principal ca urmare a conflictului din perioada 1992-1995. Prezența minelor și a munițiilor neexplodate continuă să reprezinte o problemă majoră pentru securitatea țării, constituie o amenințare directă la adresa populației și împiedică în mod grav reabilitarea post-conflict și redresarea economică. Aceste elemente constituie, de asemenea, o amenințare pentru personalul desfășurat în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) și pentru alți membri ai personalului UE.

(3) Anexa 1-A la Acordurile de pace de la Dayton privind aspectele militare ale acordului de pace și instrucțiunile către părți ale comandantului EUFOR, amendamentul 25, capitolul 5, prevăd obligația autorităților Bosniei și Herțegovinei în ceea ce privește deminarea. Legea privind apărarea din Bosnia și Herțegovina definește acțiunile antimine ca fiind una dintre cele cinci misiuni principale ale forțelor armate ale Bosniei și Herțegovinei (AFBiH). AFBiH este cea mai mare organizație de deminare din Bosnia și Herțegovina; procedurile lor operaționale standard au fost stabilite pentru deminarea și eliminarea munițiilor neexplodate (UXO) și pentru programele de formare pentru sensibilizarea cu privire la riscurile legate de UXO. Acestea au fost armonizate atât cu Standardul Bosniei și Herțegovinei pentru deminare și eliminarea UXO, cât și cu standardele internaționale relevante, inclusiv Standardele internaționale privind acțiunea de luptă împotriva minelor.

(4) Concluziile din 1 iulie 2021 ale Comitetului politic și de securitate privind orientările strategice ale Instrumentului european pentru pace pentru perioada iulie-decembrie 2021 au menținut ca prioritate-cheie pentru respectiva perioadă o măsură de asistență în sprijinul AFBiH. Scopul măsurii de asistență este de a îmbunătăți capacitățile AFBiH, în vederea utilizării respectivelor capacități în contextul participării Bosniei și Herțegovinei la misiunile militare PSAC și fără a aduce atingere niciunui alt sprijin pentru deminare finanțat de Uniunea Europeană și deminării umanitare în general.

(5) În raportul său semestrial privind operația Althea, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”) a subliniat în mod sistematic nevoia de asistență pentru batalionul de deminare al AFBiH.

([1]) Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului din 22 martie 2021 de instituire a Instrumentului european pentru pace și de abrogare a Deciziei (PESC) 2015/528 (JO L 102, 24.3.2021, p. 14).

(6) La 9 septembrie 2021, cu ocazia prezentării celui de al 36-lea raport semestrial privind operația EUFOR Althea, Comitetul politic și de securitate (COPS) a luat act de nevoia urgentă constantă de a găsi o soluție pentru îmbunătățirea capacității operaționale a batalionului de deminare al AFBiH. În acest scop, COPS a invitat Înaltul Reprezentant să prezinte propuneri spre examinare, inclusiv propuneri în cadrul IEP.

(7) La 18 octombrie 2021, Consiliul a adoptat concluzii privind Bosnia și Herțegovina/operația EUFOR Althea prin care îndeamnă autoritățile din Bosnia și Herțegovina să își consolideze, cu sprijinul comunității internaționale, eforturile de eliminare în continuare a excedentului de muniție, arme și explozivi, precum și eforturile de deminare umanitară.

(8) Prin scrisoarea din 8 ianuarie 2020 adresată comandantului EUFOR, ministrul apărării din Bosnia și Herțegovina a solicitat sprijin urgent pentru AFBiH sub formă de echipamente esențiale pentru deminare, subliniind obsolescența avansată a materialelor existente și imposibilitatea de a respecta obiectivul stabilit de deminare completă a țării până în 2027.

(9) În scrisoarea sa din 7 octombrie 2021 adresată Înaltului Reprezentant, Ministerul Apărării al Bosniei și Herțegovina și-a reînnoit solicitarea adresată Uniunii de a sprijini AFBiH în achiziționarea de echipamente esențiale pentru deminare cu scopul de a spori eficiența activităților de deminare desfășurate de AFBiH.

(10) Măsura de asistență va fi pusă în aplicare luând în considerare principiile și cerințele prevăzute în Decizia (PESC) 2021/509, în special respectarea Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului ([2]), și în conformitate cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

(11) Consiliul își reafirmă hotărârea de a proteja, promova și respecta drepturile omului, libertățile fundamentale și principiile democratice și de a consolida statul de drept și buna guvernanță în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite, cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu dreptul internațional, în special cu dreptul internațional al drepturilor omului și cu dreptul internațional umanitar,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Instituire, obiective, domeniu de aplicare și durată

(1) Prin prezenta decizie se instituie o măsură de asistență în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Bosnia și Herțegovina (denumit în continuare „beneficiarul”), care urmează să fie finanțată în cadrul Instrumentului european pentru pace.

(2) Obiectivul măsurii de asistență este de a consolida și a moderniza capacitățile batalionului de deminare al AFBiH prin furnizarea de echipamente adecvate. Aceasta va contribui la a permite Bosniei și Herțegovinei să își protejeze mai bine populația civilă și va spori contribuția AFBiH la operațiile și misiunile militare PSAC, consolidând, în același timp, cooperarea euro-atlantică și cooperarea cu Națiunile Unite prin consolidarea și modernizarea capacităților batalionului de deminare al AFBiH.

(3) În vederea atingerii obiectivului menționat la alineatul (2), măsura de asistență finanțează următoarele tipuri de echipamente:

(a) mobilitate: 34 de vehicule de transport (4 × 4);

(b) sprijin: 34 de vehicule medicale (4 × 4);

(c) tehnologie: 150 de detectoare de metale.

(4) Durata măsurii de asistență este de 30 de luni de la adoptarea prezentei decizii.

([2]) Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99).

Articolul 2

Dispoziții financiare

(1) Valoarea de referință financiară destinată acoperirii cheltuielilor referitoare la măsura de asistență este de 10 000 000 EUR.

(2) Toate cheltuielile sunt gestionate în conformitate cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

(3) Cheltuielile din cadrul măsurii de asistență sunt eligibile pentru finanțare timp de 48 de luni de la adoptarea prezentei decizii.

Articolul 3

Acorduri cu beneficiarul

(1) Înaltul Reprezentant încheie cu beneficiarul acordurile necesare pentru a asigura respectarea cerințelor și condițiilor stabilite prin prezenta decizie, ca o condiție pentru acordarea de sprijin în cadrul măsurii de asistență.

(2) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții care obligă beneficiarul să garanteze:

(a) respectarea de către batalionul de deminare al AFBiH a dreptului internațional relevant, în special a dreptului internațional al drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar;

(b) utilizarea corectă și eficientă a oricăror active furnizate în cadrul măsurii de asistență în scopurile pentru care au fost furnizate;

(c) întreținerea suficientă a oricăror active furnizate în cadrul acestei măsuri de asistență pentru a se asigura faptul că pot fi utilizate și sunt disponibile în scop operațional pe tot parcursul ciclului lor de viață;

(d) faptul că niciun activ furnizat în cadrul măsurii de asistență nu va fi pierdut sau transferat, la sfârșitul ciclului său de viață, fără consimțământul comitetului instrumentului instituit în temeiul Deciziei (PESC) 2021/509 către alte persoane sau entități decât cele identificate în respectivele acorduri.

(3) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții cu privire la suspendarea și încetarea sprijinului acordat în temeiul măsurii de asistență în cazul în care beneficiarul este găsit vinovat de încălcarea obligațiilor prevăzute la alineatul (2).

Articolul 4

Punere în aplicare

Înaltul Reprezentant este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509 și cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP și în concordanță cu cadrul metodologic integrat pentru evaluarea și identificarea măsurilor și controalelor necesare pentru măsurile de asistență din cadrul IEP.

Articolul 5

Monitorizare, control și evaluare

(1) Înaltul Reprezentant asigură monitorizarea respectării de către beneficiar a obligațiilor prevăzute la articolul 3. Respectiva monitorizare asigură cunoașterea contextului și a riscurilor de încălcare a obligațiilor prevăzute la articolul 3 și contribuie la prevenirea unor astfel de încălcări, inclusiv încălcări ale dreptului internațional al drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar de către unități ale AFBiH sprijinite în cadrul măsurii de asistență.

(2) Controlul ulterior expedierii echipamentelor se efectuează după cum urmează:

(i) verificarea livrării, prin care certificatele de livrare aferente măsurii de asistență din cadrul IEP sunt semnate de forțele utilizatorului final cu ocazia transferului dreptului de proprietate;

(ii) verificare la fața locului, prin care beneficiarul acordă Înaltului Reprezentant posibilitatea de a efectua controale la fața locului la cererea acestuia din urmă.

(3) Înaltul Reprezentant efectuează o primă evaluare a măsurii de asistență la 18 luni de la livrarea echipamentelor. Dacă este necesar, aceasta poate presupune o vizită la fața locului pentru inspectarea echipamentelor livrate. La încheierea măsurii de asistență se efectuează o evaluare finală. Aceasta include un exercițiu mai amplu privind lecțiile învățate.

Articolul 6

Raportare

Pe parcursul perioadei de punere în aplicare, Înaltul Reprezentant prezintă COPS rapoarte semestriale privind punerea în aplicare a măsurii de asistență în conformitate cu articolul 63 din Decizia (PESC) 2021/509. Administratorul responsabil de măsurile de asistență informează în mod regulat comitetul instrumentului instituit prin Decizia (PESC) 2021/509 cu privire la execuția veniturilor și cheltuielilor, în conformitate cu articolul 38 din respectiva decizie.

Articolul 7

Suspendare și încetare

COPS poate decide să suspende integral sau parțial punerea în aplicare a măsurii de asistență în conformitate cu articolul 64 din Decizia (PESC) 2021/509.

Comitetul politic și de securitate poate recomanda, de asemenea, încetarea măsurii de asistență de către Consiliu.

Articolul 8

Intrare în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles, 4 noiembrie 2021.

Pentru Consiliu
Președintele
G. DOVŽAN